

26 LESNÍCKY SKANZEN

48° 44' 02" N
19° 38' 38" E

*„Najkrajšie veci na svete vznikajú z lásky.“
Ján Mičovský*

Láska a jej neskutočné množstvo podôb bola a je nevyčerateľným zdrojom inšpirácie. Založenie Lesníckeho skanzenu bolo inšpirované láskou k histórii, k ľuďom, k čarovným lesom i k krásnej prírode Slovenska. V jednom z nádherných zákutí Slovenska, v prirodzenom lesnatom prostredí Veporských vrchov, bol v roku 2002 položený základný kameň jedinečného múzea v prírode – Lesníckeho skanzenu.

Nachádza sa neďaleko Čierneho Balogu vo Vydrovskej doline, rozprestiera sa na ploche 150 ha po oboch stranách Vydrovskeho potoka. Trojkilometrový „chodník lesného času“ s viac ako šesťdesiatimi zastávkami dáva odpovede na množstvo otázok, ktoré sa vynárajú v súvislosti s lesom, historickou i súčasnou lesníckou činnosťou a významom lesov pre život človeka. Jednotlivé zastávky informujú o lesoch ako ekosystémoch, ich ekologickom a hospodárskom význame i dôležitosti lesov pre zdravie a pohodu človeka. Názorne približujú, čo všetko musí lesník v lese zabezpečiť pre zachovanie zdravých produkčných lesov – od zberu lesného semena, pestovania sadeníc, zales-

ňovania, prebierok, ťažby a dopravy dreva až po ochranu lesa. Postupne je možné zoznámiť sa s vtákmi žijúcimi v lese a inými živočíchmi, lesnými mokradami, hradením bystrín, snehovými jamami, typmi lesov, rôznymi druhmi dopravy dreva (napr. vodné i suché šmyky, lanovky, lesné

V tradičnej zrubovej horárni, ktorá pôvodne stála v neďalekej Kamenistej doline v lokalite „Na smrečinách“ je možné vidieť izbu starého horára, ktorá približuje pracovný i osobný život horárov v minulosti, zoznámiť sa s rôznymi drevinami charakteristickými pre lesné vegetačné stup-

LOKALIZÁCIA:
Čierny Balog - Vydrovská dolina,
okres Brezno,
Banskobystrický kraj

LOCATION:
Čierny Balog - The Vydrova Valley,
the Brezno district,
the Banská Bystrica region

Základný kameň Európskej lesnej školy. | The fundamental stone of the European Forest School.

železnice, lesné cesty) i pálením dreveného uhlia. Informačné panely sú často doplnené atraktívnymi expozíciami. Veľmi zaujímavé sú aj zastávky, ktoré pripomínajú významných lesníkov a ochrancov prírody, či úlohu lesov počas vojny. V najodľahlejšom kúte skanzenu, v doline Korytárska, je Symbolický lesnícky cintorín, ktorý tvorí drevená zvonička, bralo s vodopádom, pamätné tabuľky a unikátny liatinový kríž, prevezený zo starého liptovského cintorína na Čiernom Váhu. Je to dôstojné pietne miesto, ako výraz úcty súčasníkov k tým, čo stratili život pri práci uprostred slovenských lesov. V skanzene sa nachádza aj živá atrakcia – diviачí zverník. Zaujímavosťou je aj umelý medvedí brolh.

ne na Slovensku a vybrať si cestu, ktorou sa uberať, aby sa lesy zachovali aj pre budúce generácie. Na záverečnom úseku chodníka zaujme „živá lesná mapa Slovenska“, ktorá vysadenými stromčekmi predstavuje druhovú skladbu našich lesov.

Drevená zvonička stojí pred vstupom do Symbolického lesníckeho cintorína. | The wooden bell tower stands in front of the entrance to the Symbolic Forest Cemetery.

Kamene histórie symbolizujú významné osobnosti lesníctva a ochrany prírody. | History stones symbolize significant personalities of forestry and nature protection.

Každoročne v júli sa koná v Lesníckom skanzene Deň stromu, ktorý z roka na rok priťahuje viac návštevníkov. Dielo umelcov „Ekoartu“ láka aj menších návštevníkov. | Annually in July the Tree Day takes place in the Open Air Forestry Museum, which attracts more and more visitors each year. Works of the „Ekoart“ artists attract younger visitors as well.

73
VÝZNAMNÉ
LESNÍCKE
MIESTO

26 FOREST OPEN-AIR MUSEUM

„The most beautiful things in the world arise from love.“

Ján Mičovský

Love and an unbelievable number of its forms was and still has been an inexhaustible source of inspiration. The establishment of the Forest Open-Air Museum was inspired with a love of history, people, magic forest and the beautiful nature of Slovakia. In 2002, in one of the marvelous byways of Slovakia, in the natural forest surroundings of the Vepor Mountains, there was placed a fundamental stone of a unique museum in the nature - The Forest Open-Air Museum.

It is situated near Čierny Balog in the Vydrova Valley, it is spread in the area of 150 hectares along both sides of the Vydrova Stream. A three-kilometre long "path of the forest time" with more than 60 stops gives the answers on many questions which appear in connection with the forest, historical and present forestry activity and with the significance of the forests for the life of a man.

Individual stops inform us on forests as ecosystems, their ecological and economic significance and importance of forests for the health and comfort of human beings. They practically show what a forester must do to keep forests healthy and productive - from the collection of forest seeds, raising of forest tree seedlings, reforestation, thinning, harvesting and transport of timber to the forest protection. Gradually it is possible to get to know the birds living in the forest and other animals, forest wetlands, torrent control, snow pits, forest types, different modes of timber transport (such as flumes and dry skids, lifts, forest railways, forest roads) and charcoal burning. Information panels are often supplemented by attractive exhibits. There are also very interesting stops which remind us of the important foresters and nature preservationists, or the role of forests during the war. In the most remote corner of the Open-Air Museum, in the Korytárska Valley, a symbolic forest cemetery is located which consists of a wooden bell tower, a rock with a waterfall, historical tablets and a unique cast-iron cross, transferred from the old Liptov cemetery near the Čierny Váh river. It is a decent mourning place, as a mark of respect of contemporaries to those who lost their lives during their work in the middle of Slovak forests. There is also a live show in the Open-Air Museum - wild boar game park. A curiosity is also an artificial bear burrow. In a traditional wooden gamekeeper's lodge, which was originally located nearby the Kamenistá Valley in the locality "Na smrečinách" it is possible to see an old room of a game keeper, which shows the work and personal life of the game keepers in the past, and get familiar with different trees characteristic of the forest vegetation levels in Slovakia and choose the way, which will preserve the forests for the future generations. On the final part of the path a "live forest map of Slovakia" will keep your interest. Planted with trees it represents the tree species composition of our forests. Very impressive are the complements of natural works of the Ekoart international group of artists. In 2008, the unprecedented European Forestry School was established, which will provide theoretical, practical and experience learning about patterns, nature cycles and information about living and working in the forest to children and students from Slovakia and abroad in weekly turns. "A Forest of the European Union" with the trees symbolizing each of the EU country and the amphitheater in which the annual celebration of "The Tree Day" and other events are held is also a part of the Open-Air Museum.

Forestry Open-Air Museum - a museum in the nature, was set up by the State Enterprise of LESY SR in Banská Bystrica. Building of the Forestry Open-Air Museum is not completed, other expansion and operation provides Forest Enterprise Čierny Balog. Access to the Open-Air Museum is possible by a car, bus or on foot. Also an approach by Čierny Hron Forest Railway from Chvatimech or from Čierny Balog is attractive.

Veľmi pôsobivým doplnením areálu sú prírodné diela medzinárodnej skupiny umelcov Ekoartu. Roku 2008 bol položený základný kameň ojedinelej Európskej lesnej školy, ktorá bude v týždňových turnusoch pre deti a študentov zo Slovenska i zahraničia poskytovať teoretické, praktické a zážitkové vzdelávanie o zákonitostiach a kolobehu prírody i informácie o živote a práci v lese. Súčasťou skanzenu je aj „Les Európskej únie“ so stromčekom symbolizujúcim každú krajinu únie a amfiteáter v ktorom sa konajú každoročné oslavy „Dňa stromu“ a iné podujatia.

Lesnícky skanzen - múzeum v prírode, zriadil štátny podnik LESY Slovenskej republiky Banská Bystrica. Budovanie Lesníckeho skanzenu nie je ukončené, ďalšie rozširovanie a prevádzku zabezpečuje Odštepny závod Čierny Balog. Prístup do skanzenu je možný autom, autobusom i pešo. Atraktívny je prístup Čiernohronskou lesnou železnicou z Chvatimechu alebo z Čierneho Balogu.

V horárni je možné sa zoznámiť s izbou starého horára, lesnými vegetačnými stupňami a zamyslieť sa nad možnosťami zachovania prírody. Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene tu každoročne na sezónu pripravuje nové výstavy s lesníckou tematikou. | There is a possibility to admire a room of an old game keeper, forest vegetation stages and to consider of the preservation of the nature in a game keeper's lodge. The Forestry and Wood Technology Museum in Zvolen annually prepares new exhibits on forest issues there.